

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Baththány-utca 3. sz.

József kir. herceg szanatórium.

Felhívás Szabadka város és vidéke közönségéhez!

A szegénysorsu tüdőbetegek szomorú sorsára hívjuk fel közönségünk figyelmét, azoknak a szerencsétleneknek vigasztalan állapotára, akik gyilkos kórtól emésztve a magyar társadalomtól várják enyhülésüket, gyógyulásukat, s jószívű emberektől sorsuk jobbra fordulását.

Megdöbbenő és elszomorító a betegségekről vezetett statisztikánk ama gyászos adata, mely a tüdőbetegek óriási számát s azoknak kedvezőtlen halálozási arányát tünteti föl. Mennyi munkára képes és hasznos tagja pusztul el így a társadalomnak, — hány derék polgár s mennyi sokatigérő gyermek esik áldozatául az emberirtó, rettenetes kórnak.

Ez a szomorú statisztika súlyos váddal terheli a magyar társadalmat s parancsoló szavakkal követel tőle segítséget, erélyes akciót, hathatós közbelépést. S ha van szociális érzék e társadalomban, akkor meg kell értenie s követnie kell e parancsot. A magyar társadalomnak meg kell indulnia ily nyomor láttán. A magyar társadalom nem tűrheti ennyi magyarnak pusztulását, nem nézheti tovább is tétlenül a nemzetnek e vészes erőtlenedését, a magyarságnak e folytonos gyengülését. S ha az állam nem elég erős, hogy utját állja e gyászos hanyatlásnak, a társadalomnak kell gyógyítani és megmenteni azokat a boldogtalanokat, kik e nemzetsorvasztó betegségben szynylódnak.

Minden városban, minden községben, *a legkisebben is!* egyesületté kell alakulniok azoknak, akiknek jószive gátat akar vetni a pusztulásnak, mely valóságos tatárjárásként ritkítja sorainkat

s a kivándorlásnál is szomorubb arányokban csökkenti népünknek számát, erejét s hatalmát. Mindenütt, ahol lelkes férfiak és jószívű asszonyok vannak, meg kell alakítani a *szanatórium-bizottságot*, a melynek feladata leszen, az államnak, a törvényhatóságoknak s a községeknek segítségével enyhíteni a tüdőbetegek sorsát.

Reméljük, hogy nem hiába fordulunk hívó szózatunkkal e város és vidéke nemes közönségéhez, a midőn ily egyesület szervezésének, a József kir. herceg szanatórium-bizottság megalakításának s a tömeges taggyűjtésnek szöszólóivá szegődünk. Azok a koronák és fillérek, melyektől a szegénysorsu tüdőbetegek kedvéért fogunk megválni, bőven meg fogják hozni kamatjukat a nemzet ama növekedésében és erősödésében, mely e pusztító kór rombolásának a megakadályozásával fog előállani.

Minden magyarral, akit e rettenetes betegségtől megóvunk, erősebb és gazdagabb lesz Magyarországra!

A ki hazáját őszintén és igazán szereti, nem vonhatja meg támogatását az oly mozgalomtól, mely azt egyik legnagyobb veszedelmétől óhajtja megmenteni.

Kérjük közönségünk nemes érdeklődését és buzgó támogatását a József kir. herceg védnöksége mellett inaugurált Szanatórium Egyesület részére. Lépjen be mindenki annak tagjai közé, és segítsen letörölni a könnyeket, melyek a pusztulásnak indult szegény tüdőbetegek hozzátartozóinak szeméből fakadnak!

Járuljon hozzá minden hazafi és minden honleány, hogy népszanatóriumok felállításával a betegség kezdő stádiumában szynylódók családjuk s a haza számára megmenthetők, a már

gyógyíthatatlanok szenvedései pedig elviselhetők legyenek!

Becsés emberanyag megmentéséről s a jövő nemzedékek egészségéről, erejéről és munkabírájáról lévén szó, a Haza elvárja, hogy *mindenki tegye meg kötelességét!*

Mindenféle fölvilágosítással az alulírottak szívesen szolgálnak, s ugyanők tagsági jelentkezéseket is készsággel elfogadnak.

Birkássné Szuchich Adrienne.

Weszelyné B. Ilona. György Mórné.

Dr. Milkó Izidor.

Dr. Bölits József. Dugovich Imre

A helyzet.

— Sajáttudósítónktól. —
Budapest, július 9.

A koalíció körében élénk megbeszélés tárgyát képezi a Pester Lloyd tegnapi cikke, amelyben rámutat az egyedül lehető megoldás módjára. A német újság nevezetesen azt ajánlja, hogy a koalíció kebeléből alakuljon egy átmeneti kormány, még pedig a nehézségek elkerülése végett olyaténképen, hogy az ujoncmegajánlás ne kerüljön sorra mindaddig, míg a végleges megoldás létre nem jön.

A koalíciós átmeneti kabinetnek egyelőre csak pénzügyi és gazdasági programja legyen és minden gondját arra fordítsa, hogy létrehozza a megegyezést a király és a parlamenti többség között. A P. Ll.-nak az a véleménye, hogy ha a koalíció kellő formában terjeszti elő a maga követeléseit a királynak, úgy a közeledés akadálytalanul meg fog történni.

A szövetségelt ellenzék sorában ezt az eszmét egyáltalán nem tartják kivihetőnek. Utálnak arra, hogy a Kvassay-epizód alkalmával a vezérőbizottság megkínálta Darányi Ignácot egy átmeneti kormány alakításával.

A disszidensek elnöke azonban kijelentette, hogy ő erre nem vállalkozik, mert vagy megadja a király a koalíció követeléseit s ebben az esetben eöipso nincs szükség átmeneti kabinetre; vagy nem adja meg a király: akkor ugyan mire való az átmeneti kormány?

Igy érvelnek most is, noha minden jelből arra következtetnek, hogy az udvarban meg van a hajlandóság a becsületes békekötésre.

Kossuth Ferenc tegnap Budapestre

érkezett és fogadta fivérét Lajos Tódort, aki teljes három hétig fog itt maradni. Ez idő alatt Kossuth Ferenc nem megy sehová s így nincsen kizárva, hogy a miniszterelnök béke lépéseket fog tenni.

Báró Fejérváry Géza ma Buda-pestre érkezett.

Elismerés rendőrségünknek.

Rendőrségünk hire bejárta az országot és pedig ez egyszer dicsőséget hirdelve. A postarablók elfogatásáért már megkapták jutalmukat és elismerésüket, a máv. igazgatósága pedig most fejezi ki elismerését a bródi vasútállomás rablójának elfogatásáért. Itt közöljük az igazgatóságnak dr. Biró Károly polgármester urhoz intézett elismerő átiratát.

Tekintetes

Dr. Biró Károly urnak
Szabadka.

Az 1903. évi március hó 30-ról 31-ére hajló éjjelen Bród állomásunk pénztárából ismeretlen tettesek által álkulcsok használatával 28.000 korona készpénz lopatott el, amely lopási ügyben a szegedi tüzetvezetőség a. m. é. június hó folyamán a vizsgálat fonalát újból felvevén, a vizsgálat eredményeként a tettesek kézrekerültek s a kár legnagyobb részben biztosított is.

A szegedi tüzetvezetőség kiküldött vizsgálójának jelentése szerint a vizsgálatnak ezen meglepő eredménye jórészen annak a hivatalos kötelességet messze fölülmuló odaadó és ügybuzgó támogatásnak tudható be, amelyben László Géza rendőr alkapitány, Lendvay János rendőrbiztos és Maródi László polgári titkos rendőr kiküldött közegünket részesítette.

Ezekhez képest értesitem a tekintetes polgármester urat, hogy kereskedelmiügyi m. kir. Miniszter ur önkagyméltósága felterjesztésemre f. é. május hó 11-én 28251. sz. a kelt magas rendeletével megengedni méltóztatott, hogy az ezen lopási ügy felderítése körül teljesített kiváló szolgálatok elismerésül László Géza rendőr alkapitánynak 400, Lendvay János rendőrbiztos és Maródi László polgári titkos rendőrnek 150—150 kor. jutalom osztassék ki.

Ezen reám nézve kellemes kötelességnek eleget teendő, értesitem a tekintetes polgármester urat, hogy az összesen 700 koronát kitévő ju-

← POLGÁRI TAKARÉKPENZTÁR M. SZ. SZABADKA. →

HIRDETÉS! Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy intézetünk működését **1. kör, Kölcsey-utca 245. szám alatt levő**

ideiglenes helyiségében f. évi július hó 11-én megkezd.

Üzletrészek és részjegyek az intézet helyiségében, valamint az igazgatósági, felügyelő bizottsági és választmányi tagoknál levő aláírási ivenken bármikor jegyezhetők. **Az igazgatóság.**

Benzöe crème

a legfinomabb arcpomádé!

Eltávolít mindenféle bőrfoltot. — Fehér és rózsaszinben 1 téglly ára 1 kor. 20 fillér

Keleti mosdóvíz.

Legfinomabb puderek fehér crème és rózsaszinben o o o o o o o o

Finom toilette mosdóvíz, használati utasítással 1 üveg 3 K

Raktár: MILASSIN ILLÉS gyógyszerháza SZABADKÁN.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 5 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

2500—3000 liter fehér és siller bor, jó minőségű, 16—18 kr. literje eladó. Cima kiadóhivatalban.

Vesz használt tankönyveket

regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű „Progress” cigaretta hüvely főraktára Nikotin mentes egyiptomi papír 100 hüvely egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapír, írószerszámok. Irodai felszerelések bámulatos olcsók. Kölesön könyvtár havi díja 30 kr. egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr. drbjá az Antikváriumba.

Kocsi egy lóra való megvételre keresetnek. Cima kiadóhivatalban.

Budapesti cimbalom tanítónő

az iskolai szünet alatt házaknál a posztán tanít kottából, mérsékelt árt. Cima kiadóhivatalban.

Egy tanuló felvétetik gépműhelyben, kinek jó bizonyítványa van a kellő, illetve nagyobb osztályból. Jelenkezhetni reggel 8—9-ig Szelesnél, I. kör, Bem-utca, 138.

Automobil 12—14 lóerejű 5 ülésű, nyári tetővel, 2 hengeres, 4 sebességgel, francia gyártmány, kitűnő minőségben 2000 forintért eladó. Kormos Gyula és társa bankházában, V., Dorottya-utca 5. sz.

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bír előnyben részesül. Cima Fazekas János férfinéz VI. kör, Tompa-utca.

Több fiatalember szállást kap Nagy Ferencnél, Vörösmarti utca 9.

Gyakornokul

felvétetik nagyobb ügynöki üzletben néhány középiskolát végzett

FIU.

Németnyelvben jártasak előnyben részesülnek.

Cima kiadóhivatalban.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel! Ovakodjunk tehát hatáskülföldi utáztatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányu KATONA-féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerháza; Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Csernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszerháza III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ideiglenes minőségben azonnali alkalmazást

nyer két egyén, kik a könyvvezetésben

teljesen jártasak

Cima kiadóhivatalban.

Palicson

2 villa lakás

a földmives iskola közelében

levő fenyvesben

butorozva

vagy anélkül

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

első szabadkai

Bernstein-féle

Kitűnő vizesugorka- és savanyupaprika-konzerv

készítése I. kör, Kölcsei u., a volt régi Schönstein-féle ecet-gyár.

Saját ház.

ECET-eszenc

eladás,

amelyért kezeskedem, hogy benne az ugorka és paprika állandó és kiváló kellemes izü.

Együttal értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta friss vizesugorkát lehet kapni.

Szives pártfogást kér

Bernstein Emil.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a nagyérdemű vevő-közönséget ezuton is értesíteni, miszerint

Szabadkán,
a vasut területén,

szabadalmazott 272. sz.

átfedő

cserepeinkből

a nagyérdemű vevő-közönség kényelmére kellő mennyiségben állandóan készletben tartunk ezen raktárunk kezelésével

Blahó János

urat (lakik Szabadkán) biztuk meg.

Fő-fő törekvésünk olairányul, hogy t. vevőinket pontos és gyors kiszolgálásban részesítsük s kérjük szives pártfogását.

Olcsó árak!

Kitűnő tisztelettel

Bohn M. és Társai

gőztéglagyár, Nagykikinda.

Konyhamérleg 3-60 kor. és feljebb

Husvágó gép, valódi

Standard 4— kor. és feljebb

Fagylalt gép amerikai

cédrus fából 12— kor és feljebb

Vajkészítő 3-60 kor. és feljebb

Zsemlyereselő gép 2-80 kor. és feljebb

valamint nagy választék

háztartási és mezőgazdasági cikkekben.

Mezőgazdasági gépek az eredeti gyári áron.

Mindennemü vasáru cikkek a legjutányosabb áron!

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Meg nem felelő tárgyak készséggel lesznek kicserélve.

SCHNIER IMRE VASKERESKEDŐ az ARANY HARANGHOZ

SZABADKÁN, Rudics-utca.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetetlen megbízható nagy gyógyhatásu házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult köszvénynél csuznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!